

KRONIKA.

Wydawnictwa „Przeglądu Teologicznego“.

Odezwa Komitetu Wydawniczego w sprawie podniesienia polskiej literatury teologicznej znalazła żywy oddźwięk wśród duchowieństwa. Myśl przyjęto z wielkiem uznaniem i radością. Najprzewielebniejsi księża Biskupi przystali swe błogosławieństwo i życzenia, by plan dał się jak najprędzej urzeczywistnić. Ponieważ liczba zgłoszeń przekroczyła 500, więc przystąpiliśmy do druku i temi dniami ukaże się studjum X. Biskupa Nowowiejskiego: *Msza w okresie przedniecejskim i X. Wilhelma Michalskięgo: Amos w nowem tłumaczeniu z wstępem i komentarzem.* Radzili nam P. T. czytelnicy, że lepiejby było, gdybyśmy żądali à conto pewnej kwoty, płacenie zaliczki ma pewne uciążliwości w niektórych miejscowościach. Zostawiamy to do woli i ochotnych prosimy o przysłanie 2.000 Mkp., z których będziemy potrącać należytość za poszczególne książki,

Skład osobowy wydziałów teologicznych na polskich uniwersytetach ¹⁾.

Kraków:

Bystrzonowski, Ks. Dr. Antoni, prof. zwycz. teologii pastoralnej.

Fijałek, Ks. Dr. Jan, prof. zwycz. historii Kościoła w Polsce.

Gromnicki, Ks. Dr. Tadeusz, prof. zwycz. prawa kanonicznego.

Kaczmarczyk, Ks. Dr. Józef, prof. zwycz. studjum biblijnego Now. Testam.

Korzonkiewicz, Ks. Dr. Jan, prof. zwycz. studjum biblijnego Star. Testam.

Michalski, Ks. Dr. Konstanty, prof. zwycz. filozofji chrześcijańskiej.

Sieniatycki, Ks. Dr. Maciej, prof. zwycz. dogmatyki szczegółowej.

Chotkowski, Ks. Dr. Wład., prof. emerytow. hist. Kościoła.

¹⁾ Przegląd Akademicki, Warszawa.

Gołba, Ks. Dr. Franciszek, doc. pryw. egzegetyki Star. Zakonu.

Kruszyński, Ks. Dr. Tadeusz, zast. prof. historii sztuki kościelnej.

Madeja, Ks. Dr. Franciszek, zast. prof. teologii fundamentalnej.

Pęckowski, Ks. Dr. Michał, zast. prof. historii Kościoła.

Wicher, Ks. Dr. Władysław, zast. prof. teologii moralnej.

Wilno:

Falkowski, Ks. Dr. Czesław, prof. zwyczaj. historii Kościoła.

Zimmerman, Ks. Dr. Kazimierz, prof. zwyczaj. chrześcijań. nauk. społ.

Zongłowicz, Ks. Dr. Bronisław, prof. zwyczaj. prawa kościelnego.

Swirski, Ks. Dr. Ignacy, prof. nadzw. teologii moralnej.

Wilanowski, Ks. Dr. Bolesław, prof. nadzw. teologii dogmatycznej.

L w ó w :

Gerstman, Ks. Dr. Adam, prof. zwyczaj. prawa kościelnego.

Lisowski, Ks. Dr. Franciszek, prof. zwyczaj. dogmatyki.

Narajewski, Ks. Dr. Stanisław, prof. zwyczaj. etyki.

Szydelski, Ks. Dr. Szczepan, prof. zwyczaj. teologii fundamentalnej.

Tarnawski, Ks. Dr. Mieczysław, prof. zwyczaj. historii Kościoła.

Wais, Ks. Dr. Kazimierz, prof. zwyczaj. filozofii chrześcijańskiej

Bielawski, Ks. Dr. Zygmunt, prof. nadzw. pedagogji.

Stach, Ks. Dr. Piotr, prof. nadzw. nauki biblijnej Now.

Testam.

Żukowski, Ks. Dr. Stanisław, prof. nadzw. homiletyki.

Żyła, Ks. Dr. Władysław, prof. nadzw. sztuki kościelnej.

Demitrowski, Ks. Dr. Jakób, lektor socjologii.

Warszawa.

Ruszkiewicz, Ks. Dr. Arcybiskup, prof. honor. teologii moralnej.

Bukowski, Ks. Dr. Alojzy, prof. zwyczaj. dogmatyki pozyt.

Grabowski, Ks. Dr. Ignacy, prof. zwyczaj. instyt. prawa kościelnego.

Jehliczka, Ks. Dr. Franciszek, prof. zwyczaj. teologii moralnej ogólnej wraz z etyką.

Kobyłecki, Ks. Dr. Stanisław, prof. zwyczaj. psychologji.

Michalski, Ks. Dr. Wilhelm, prof. zwyczaj. studjum bibl.

Star. Zak.

Szczepański, Ks. Dr. Władysław, prof. zwyczaj. studjum bibl. Now. Zak.

Szcześniak, Ks. Dr. Władysław, prof. historii Kościoła.

Szlagowski, Ks. Dr. Antoni, prof. zwyczaj. homiletyki i wy-
mowy.

Stawarczyk, Ks. Dr. Jan, prof. zwyczaj. filologii biblijnej.

Bromski, Ks. Dr. Tadeusz, zast. prof. języków semickich.

Kwiatkowski, Ks. Dr. Wincenty, zast. prof. apologetyki.

Śmiśniewicz, Ks. Dr. Leon, zast. prof. teologii moralnej.

Styger, Ks. Dr. Paweł, zast. prof. z prawami prof. zwyczaj.
archeologii i sztuki kościelnej.

Rosłaniec, Ks. Dr. Franciszek, doc. habilit., zast. prof.
realjów biblijnych.

Liczebność personelu pedagogicznego szkół akademickich.

UCZELNIE	Profesorów		Ad- junkt.	Asystentów		Razem	Stu- dentów	Stud. prof.	Stud. prof. z asyat.
	zwyczaj.	nadzw.		starsz.	młod.				
1. Uniw. Warszawski	129	13	21	112	86	361	6160	43,4	27,0
2. Krakowski	100	24	10	113	53	300	4136	33,4	13,8
3. Lwowski	101	20	6	90	55	272	3617	29,9	13,3
4. „ Wilenski	102	16	9	52	23	202	788	6,7	3,9
5. Politechnika War.	47	22	10	145	17	241	3178	46,1	13,2
6. „ Lw.	66	6	30	103	23	228	2108	29,3	9,2
7. Szkoła Gosp. Wiej.	20	10	9	26	8	73	714	23,8	9,8
8. Akad. Górnicza	16	2	3	20	—	41	(160)	8,9	3,9
9. Akad. Weterynar.	14	4	—	23	7	48	319	17,7	6,6
Razem	595	117	98	684	272	1766	21180	29,7	10,4

Otóż z danych powyższych wynika, że w naszych uczelniach akademickich przypada na jednego profesora w przecięciu 29,7 studentów, a po wyłączeniu Akademii Górniczej oraz Uniwersytetu Wileńskiego, przypada średnio 42,4 studentów na jednego profesora. W niemieckich szkołach akademickich przypadało w r. 1900, według danych prof. Lexisa, na jednego profesora w przecięciu 18,4 studentów (z tego w uniwersytetach na 1832 profesorów — 32.834 studentów, czyli na jednego profesora — 17,92 studentów, zaś w politechnikach na 693 prof. — 13.546 student., czyli na 1 prof. — 19,54 studentów). Zatem w uczelniach naszych personel profesorski jest obciążony przeszło dwa razy większą pracą pedagogiczną, aniżeli w odpowiednich uczelniach niemieckich, wobec czego nic dziwnego, że nie jest w stanie oddawać się w należytej mierze badawczej pracy naukowej. Zwłaszcza uczelnie warszawskie, w szczególności Uniwersytet i Politechnika są wprost przepełnione nadmiernymi rzeszami słuchaczy, skutkiem czego cierpi na tem dotkliwie zarówno samo nauczanie, jak niemniej i działalność naukowa profesorów.

Personel nauczający w uniwersytetach niemieckich w r. 1900.

WYDZIAŁY	prof. zwycz.	prof. honor.	prof. nadzw.	do-cent.	Razem	% do-cent.	doc.: prof. zw.
teologiczne	172	9	43	47	271	17,34	0,273
prawne	156	12	32	40	240	16,69	0,256
medyczne	224	19	219	329	791	41,59	1,147
filozoficzne	571	52	323	419	1365	30,79	0,735
Razem	1123	92	617	835	2667	31,31	0,549

Wydatki wyższych szkół w Polsce w roku 1921.

UCZELNIA:	osobowe	lokal (opał)	biurowe	pomoce naukowe	różne	budowlane	Razem
1. Uniwer. Warszawski	156.612	16.163	6.794	38.641	1.230	52.500	271.940
2. Krakowski	107.984	9.987	5.538	44.878	936	48.449	217.772
3. Lwowski	77.066	13.448	8.375	42.467	8.488	24.754	144.598
4. „ Wileński	69.036	4.675	5.297	30.235	1.815	17.500	128.558
5. Politech. Warszawska	83.991	19.276	1.765	28.427	900	40.500	174.859
6. „ Lwowska	64.784	9.986	4.185	15.399	1.916	17.300	113.570
7. Szkoła Gosp. Wiejsk.	29.877	4.896	3.795	5.566	6.151	19.700	69.985
8. Akad. Gór. w Krak.	9.882	805	775	12.538	490	3.000	27.490
9. Akad. Wet. we Lwowie	12.031	2.654	1.279	8.256	1.105	7.550	32.875
Razem	611.263	81.890	37.803	196.407	23.031	231.253	1,181.647

Poglądowy obraz wzajemnego ustosunkowania powyższych wydatków znajdujemy w poniższej tablicy, która podaje:

Procentowy podział wydatków na poszczególne cele:

UCZELNIA:	osobowe	lokal	biurowe	pomoce naukowe	różne	budowlane	Razem
1. Uniwer. Warszawski	57.58	5.95	2.50	14.21	0.45	19.31	100
2. Krakowski	49.60	4.58	2.54	20.61	0.43	22.24	100
3. Lwowski	53.29	9.30	5.79	8.62	5.87	17.13	100
4. „ Wileński	53.69	3.64	4.12	23.53	1.41	13.61	100
5. Politech. Warszawska	48.04	11.03	1.01	16.25	0.51	23.16	100
6. „ Lwowska	57.04	8.79	3.69	13.56	1.69	15.23	100
7. Szkoła Gosp. Wiejsk.	42.69	7.00	5.42	7.95	8.79	28.15	100
8. Akad. Gór. w Krak.	35.96	2.93	2.82	45.60	1.78	10.91	100
9. Akad. Weter. we Lwowie	36.60	8.07	3.89	25.11	3.36	22.97	100
Przeciętnie	51.70	6.93	3.23	16.63	1.95	19.56	100

Z tego ostatniego zestawienia widać, że przeszło połowa (51·70%) sum budżetowych poszczególnych uczelni zużywa się na wydatki osobowe, czyli na utrzymanie personelu pedagogicznego oraz personelu urzędniczego i służby, prawie jedna piąta część (19·56%) idzie na wydatki budowlane (nowe budowle oraz remont kapitalny dawnych budowli), a zaledwie jedna szóstą część (16·63%) na pomoce naukowe (zakup czasopism i książek, dotacje zakładów doświadczalnych oraz seminarjów). Przytem maksimum wydatków osobowych wykazuje Uniwersytet Warszawski oraz Politechnika Lwowska, zaś minimum Akad. Weteryn. we Lwowie.

Organizacja pracy naukowej u świeckich. 4 i 5 czerwca 1921 odbyło się posiedzenie Rady Naukowej Kasy im. Miąnowskiego. Rada Naukowa jest ciałem, w którym zasiadają przedstawiciele wszystkich szkół akademickich Rp., Akademii Umiejętności oraz Towarzystw Naukowych. Po przyjęciu sprawozdania z działalności Komitetu Kasy rozważano wnioski postawione na Zjeździe Naukowym w 1920 r.

Przekazano Komitetowi sprawę: 1) z organizowania biura informacyjno-wywiadowczego do zbadania położenia materialnego instytucyj oraz pracowników naukowych, 2) opracowania dzieła informacyjnego w tymże przedmiocie, względnie zamówienia odpowiednich referatów i ogłoszenia ich w wydawnictwach Kasy, 3) założenia drukarni własnej na potrzeby naukowe, 4) utworzenie biura tłumaczeń dzieł naukowych na języki obce, 5) biura tłumaczeń celem ułatwienia korespondencji z uczonymi zagranicznymi, 6) organizacji biura, mającego przygotować ekspedycję referatów z polskich prac naukowych do obcych pism, 7) zorganizowanie publikacji monografii jednostek terytorjalnych Rp. (powiatów) pod względem etnograficznym i kulturalnym oraz monografii fizjograficznych i 8) zorganizowanie „Ligi obrony nauki polskiej“.
